

เอกสารวิจัย เรื่อง การดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ
ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ส่วนแยก 1
โดย พันเอก วรยศ เหลืองสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ตุลธร นวพิตร

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2561 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

(ธีระพงษ์ เย็นอุทก)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

ประธานกรรมการ

(ตุลธร นวพิตร)

พันเอก

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

(ทนงศักดิ์ แก้วจันทร์ทอง)

พันเอก

กรรมการ

(ชนะชัย พลเตชา)

พันเอก

กรรมการ

(พิษชญาน พวงทอง)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก วรยศ เหลืองสุวรรณ
เรื่อง การดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของ
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 1 ส่วนแยก 1
วันที่ กันยายน 2561 **จำนวนคำ :** 5,003 **จำนวนหน้า :** 14
คำสำคัญ หมู่บ้านปลอดภัยยาเสพติด ,
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยยาเสพติดในพื้นที่
รับผิดชอบของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 1 ส่วนแยก 1” มี
วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงสภาพพื้นที่และลักษณะสังคมจิตวิทยาของประชาชนใน
หมู่บ้านเป้าหมาย 5 หมู่บ้าน ในจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยยาเสพติด พบว่า เป็นหมู่บ้านที่มี
ลักษณะของพื้นที่เป็นชายแดนติดต่อกันระหว่างไทยกับกัมพูชาเป็นหมู่บ้านที่มีโครงสร้าง
พื้นฐานพร้อม ทำให้สามารถรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ และติดต่อกับภายนอกได้สะดวก จึง
เป็นหมู่บ้านเป้าหมายที่ให้ความร่วมมือและมีความผูกพันกับชุดปฏิบัติการอย่างยิ่ง และ
2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกอง
อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ส่วนแยก 1 พบว่า มีชุดปฏิบัติงานและมีหน้าที่
ในการปฏิบัติงานดังนี้ ชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) ชุดวิทยากรกระบวนการสร้าง
เครือข่ายผู้นำชุมชนเข้มแข็ง (ชบช.) และชุดวิทยากรกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ชวกม.) โดย
ทุกชุดมีเป้าหมายหลักเดียวกัน คือ สร้างความเข้มแข็ง สร้างจิตสำนึก ให้กับประชาชนใน
หมู่บ้านเป้าหมาย เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ให้เป็นไป
ตามยุทธศาสตร์พระราชทาน "โครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน" 3) เพื่อศึกษา
สถานการณ์ยาเสพติด ผลการดำเนินงาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ของ
ชุดปฏิบัติการในหมู่บ้านเป้าหมายจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยยาเสพติด พบว่า ด้านสถานการณ์
ยาเสพติดในหมู่บ้านเป้าหมาย ภายหลังมีการใช้มาตรการเข้มงวด สถานการณ์ด้านยาเสพติด
มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งแม้จะมีการลักลอบเสพยาเสพติด หรือจำหน่ายยาเสพติด
อยู่บ้าง แต่ก็มีปริมาณที่ลดลง และถือว่ายังอยู่ในความควบคุมได้ในระดับหนึ่ง ด้านผลการ
ดำเนินงานพบว่า การดำเนินงานของชุดปฏิบัติการประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง สามารถ
สร้างความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัย และผลกระทบของยาเสพติด รวมทั้งสร้างกระแสต่อต้าน
ยาเสพติดขึ้น ทั้งภายในชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างเป็นเครือข่าย ทำให้วิถีชีวิตและ

ความเป็นอยู่ตามปกติของชาวบ้านดีขึ้น ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้าน
ปลอดยาเสพติด ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน คือ การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน การที่
วิถีชุมชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจด้านการเมือง ประชาชนมีท่าทีที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ
มีความขัดแย้งภายในชุมชนต่ำ มีความสำนึกด้านกฎหมายในระดับที่ดี การมีความ
ภาคภูมิใจในการเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด ภาวะผู้นำ ของผู้นำชุมชนทั้งกำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน และพระภิกษุร่วมกัน ตลอดจนความผูกพันที่มีต่อชุดปฏิบัติการ และปัจจัย
ภายนอก คือ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานพร้อม เช่น ถนน ระบบประปา ไฟฟ้าใช้ใน
หมู่บ้าน มีโทรศัพท์สาธารณะ มีหอกระจายข่าว ศาลาประชาคม และมีรถประจำทาง
ภายในหมู่บ้าน ทำให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ สามารถเดินทางติดต่อกับ
โลกภายนอกได้สะดวก

ABSTRACT

NAME : Colonel Warayot Laungsuwan
TITLE : The Establishment of Drug-Free Village in Responsible Areas of Internal Security Operations Command, Region 1, Section 1
DATE : September 2561 **WORD COUNT:** 5,003 **PAGES:** 14
KEY WORD : Drug-Free village
CLASSIFICATION : Unclassified

The research on “The Establishment of Drug-Free Village in Responsible Areas of Internal Security Operations Command, Region 1, Section 1” aimed to investigate the area and social psychology characteristic of people in the five targeted villages for establishing the Drug-Free village. It was found that the village was adjacent to the Thailand-Cambodia border with the ready infrastructure that facilitated people to receive information via media and contact with the outsider conveniently. Thus, the village was the target providing good cooperation and having good relationship with the operational team. The research also study on the establishment operating of Drug-Free Village in the responsible areas of Internal Security Operations Command, Region 1, Section 1 and discovered that the operational teams and their roles were assigned: Public Relations Development Team, Strong Community Leadership Networking Lecturer Team, and Queen Sirikit Fund Lecturer Team. All teams shared the common objective which was to strengthen and raise awareness of people in the targeted villages to resolve drug problem constantly according to the royal strategy “Queen Sirikit Fund Village Project”. Furthermore, the research examined drug situation, performance, and factors affecting the operation of the teams in the targeted villages. It was found that after applying the strict strategy, drug situation in the targeted villages had changed. Drug using and trafficking

decreased and was controllable. Their performance indicated that the operational teams were very successful as they could raise consciousness of impacts and dangers of drug as well as stimulate the anti-drug trend within and the community systematically. As a result, people's quality of life was improved. The factors affecting the establishment operating of Drug-Free village consisted of internal factors, which were helps and supports, the interest in politics, positive reaction to government officers, low conflict in community, legal awareness, being proud as Drug-Free village, leadership skills of village headman and monks, and the connection with the operational teams; and the external factors which were the well-prepared infrastructure such as road, water and electrical supply system, public telephone, broadcasting tower, community hall, and public transport that facilitate the information access and connection with the outside world.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาให้ความรู้ และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูงรวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำแนวทางในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลและตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียดจนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาที่ได้สละเวลาอันมีค่า ให้ข้อมูล ความเห็น รวมถึงประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน เติมเต็มข้อมูลงานวิจัยให้มีคุณค่ามากขึ้น ซึ่งนอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยแล้วยังได้รับกำลังใจ และคำชี้แนะที่ทำให้เห็นหนทางแห่งความสำเร็จอย่างด้วย ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบใจผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพ

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลในการวิจัยเรื่องการดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายใน ภาค 1 ส่วนแยก 1 จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจนำไปปรับใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในระยะสั้น และระยะยาว นำไปสู่การแก้ปัญหา ยาเสพติดให้บังเกิดผล ภายใต้การสนับสนุนของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ส่วนแยก 1

ปัญหาเสพติด ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ซึ่งปัจจุบันมีการแพร่ขยายอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในบริเวณจังหวัดชายแดน อย่างเช่น จ.สระแก้ว จังหวัดหนึ่งที่มีลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบป่าโปร่ง และมีอาณาเขตแนวชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา จำนวน 4 อำเภอ คือ อ.ตาพระยา อ.อรัญประเทศ อ.คลองหาด และ อ.โคกสูง รวมเป็นระยะทางประมาณ 165 กิโลเมตร ทำให้ง่ายต่อการลักลอบนำเข้ายาเสพติด และยากต่อการป้องกันและปราบปราม และถือว่าเป็นเส้นทางที่ง่ายต่อการลักลอบนำเข้ายาเสพติด

นอกจากนั้น จังหวัดสระแก้วยังเน้นถึงเรื่องการท่องเที่ยวทั้งในจังหวัดสระแก้วเอง และเป็นทางผ่านไปสู่ประเทศกัมพูชา ทำให้กลุ่มพ่อค้าและนักการเมืองบางส่วนต้องการผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว เปิดบ่อนการพนันในประเทศกัมพูชาติดแนวชายแดนไทย ทำให้ราษฎรไทยทั้งจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดอื่นๆ เริ่มหันมาเล่นการพนัน และพยายามหาทรัพย์สินมาเล่น ซึ่งสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินเหล่านั้น คือ การจำหน่ายยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าซึ่งเป็นยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดสูง ถึงแม้จะมีการปราบปรามจากการอยู่บ่อยครั้ง แต่ก็ยังมีการระบาดอยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้วงจรชีวิตของราษฎรที่มีถิ่นฐานอยู่ตามแนวชายแดนในเขตจังหวัดสระแก้วเปลี่ยนแปลงไป และเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดน

ทางกองทัพภาคที่ 1 ในฐานะ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 1 จึงได้มอบหมายให้ กองกำลังบูรพา ดำเนินการจัดตั้งเป็น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 1 ส่วนแยก 1 (กอ.รมน. ภาค 1 สย.1) ดำเนินงานตามแผนประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้าน/ชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ.2559 – 2560 ด้วยการกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายให้เป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติดทั้งหมด จำนวน 70 หมู่บ้าน ในปี 2560 เพื่อการแก้ไขและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยมีแนวทางสำคัญในการแก้ไข และป้องกันคือ การจัดทำโครงการฝึกอบรมให้แก่ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านเป้าหมาย เช่น โครงการ จัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด โครงการสร้างเครือข่ายผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด โครงการรณรงค์ทางปฏิบัติการจิตวิทยา/ การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงสภาพพื้นที่และลักษณะสังคมจิตวิทยาของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 5 หมู่บ้าน ในจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยยาเสพติด การดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ส่วนแยก 1 และสถานการณ์ยาเสพติด ผลการดำเนินงาน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของชุดปฏิบัติการในหมู่บ้านเป้าหมาย จัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยยาเสพติด เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจการแก้ไขปัญหายาเสพติด และกำหนดแผนการป้องกันปัญหาเสพติดให้เกิดความยั่งยืนต่อไปในระยะยาว

สภาพพื้นที่และลักษณะสังคมจิตวิทยาของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย

บ้านปางกลาง หมู่ที่ 2 ต.ตาพระยา อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขา สลับที่ลุ่มแอ่งกระทะมีภูเขาคั่นนากันกึ่งกลาง มีอาณาเขตทิศเหนือ ติดกับ ต.ทัพเสด็จ ต.ทัพราช อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว ทิศใต้ ติดกับ ต.หนองแวง อ.โคกสูง จ.สระแก้ว ทิศตะวันออก ติดกับ ประเทศกัมพูชา ทิศตะวันตก ติดกับ ต.โคกลาน อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว มีประชากรในหมู่บ้าน จำนวน 668 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา รองลงมาคือทำไร่ ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ สามารถเดินทางได้โดยรถและโดยสารสายกุดเกวียนถึงตาพระยา ซึ่งแต่เดิม ต.ตาพระยา นี้เดิมขึ้นอยู่กับ อ.อรัญประเทศ โดยคำว่าตาพระยาเปลี่ยนมาจากคำว่าทัพพระยา เนื่องจากการที่เจ้าพระยาบดินเดชายกทัพไปตี นครธมได้แวะมาพักที่นี่ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ¹

บ้านไร่ดอนฝ้าย หมู่ที่ 2 ต.โคกสูง อ.โคกสูง จ.สระแก้ว มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มดินปนทราย มีลำคลองไหลผ่านที่สำคัญคือ คลองยาง คลองหินตั้ง และคลองตะเคียน มีอาณาเขตพื้นที่ ทิศเหนือ ติดกับ ต.หนองแวง อ.โคกสูง จ.สระแก้ว ทิศใต้ติดกับ ต.โนนหมากมุ่น อ.โคกสูง จ.สระแก้ว ทิศตะวันออกติดกับประเทศสาธารณรัฐกัมพูชา ประชาธิปไตย ทิศตะวันตกติดกับ ต.หนองม่วง อ.โคกสูง จ.สระแก้ว มีประชากรในหมู่บ้าน จำนวน 668 คน² ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา รองลงมาคือ การทำไร่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด และรับจ้าง สามารถเดินทางได้โดย 1. โดยทางรถยนต์จากกรุงเทพ ถึงเขตพื้นที่ ต.โคกสูง อ.โคกสูง จ. สระแก้ว ระยะทาง 285 กิโลเมตร 2. โดยทางรถยนต์เรียบตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ถนนศรีเพ็ญจากอ.อรัญประเทศ ถึง ต.โคกสูง ระยะทางยาว 30 กิโลเมตร 3. โดยทางรถยนต์แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 348 บริเวณหลักกิโลเมตร ที่ 22 - 23 ไปทางทิศตะวันออก ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3381 เป็นทางลาดยาง ระยะทาง 11 กิโลเมตร ถึงชุมทางโคกสูง มีรถยนต์โดยสารประจำทาง (สายอรัญประเทศ -

หนองจาน) วิ่งผ่านและมีรถจักรยานยนต์รับจ้างบริการตลอด 24 ชั่วโมง ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ³

บ้านโนนสูง หมู่ที่ 2 ต.โนนหมากมูน อ.โคกสูง จ.สระแก้ว มีเขตติดต่อแนวชายแดน ไทย-กัมพูชา สภาพภูมิประเทศต.โนนหมากมูน ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพเป็นที่ราบและลาดเทไปทางทิศตะวันออกสู่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยกัมพูชา สภาพพื้นที่ค่อนข้างแห้งแล้ง พื้นที่ราบภูเขาที่สำคัญ คือ เขาอีต้าง และเขาพรมสุวรรณ ลำน้ำที่สำคัญ มีอยู่ 3 สายคือ คลองยาง , ห้วยหินตั้ง , ห้วยเหี้ย มีเขตพื้นที่ ทิศเหนือ ติดกับ ต.โคกสูง อ.โคกสูง จ.สระแก้ว ทิศใต้ ติดกับ ต.ป่าไร่ , ต.หนองสังข์ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว ทิศตะวันออก ติดกับ ประเทศกัมพูชา ทิศตะวันตก ติดกับ บ้านหนองแอก ต.หนองม่วง กิ่ง อ.โคกสูง จ.สระแก้ว โดยมีจำนวนประชากรในหมู่บ้านรวม 317 คน⁴ ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพ ทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง,ทำไร่อ้อย,เลี้ยงวัว การเดินทาง สามารถใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 348 แยกเข้าเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3380 ระยะทางจากที่ว่าการอำเภอ ถึง ต.โนนหมากมูนประมาณ 14 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ⁵

บ้านพรหมนิมิต หมู่ที่ 8 และบ้านเขาภูหีบ หมู่ที่ 5 ต.ไทยอุดม อ.คลองหาด จ.สระแก้ว พื้นที่ของ ต.ไทยอุดม เป็นที่ราบเชิงเขาและภูเขา มีป่าไม้สมบูรณ์ขนาด 800 ไร่ มีแหล่งน้ำ ลำคลอง จำนวน 11 สาย พื้นที่ทางทิศตะวันออก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา ใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ พื้นที่ทางทิศตะวันตก มีลักษณะเป็นที่ราบ ใช้เป็นที่ตั้งชุมชนและใช้ในการเกษตรกรรม มีอาณาเขตพื้นที่ทิศเหนือ ติดกับ ต.คลองหาด อ.คลองหาด จ.สระแก้ว ทิศใต้ ติดกับ ต.คลองไก่อีถ่อน อ.คลองหาด จ.สระแก้ว ทิศตะวันออก ติดกับ ต.คลองหาด อ.คลองหาด จ.สระแก้ว ทิศตะวันตก ติดกับ ต.วังใหม่ กิ่ง อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว มีจำนวนประชากรในหมู่บ้านพรหมนิมิต หมู่ที่ 8 จำนวน 600 คน บ้านเขาภูหีบ หมู่ที่ 5 จำนวน 386 คน⁶ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน/ทำไร่ รองลงมาคือปลูกผัก การเดินทาง สามารถใช้เส้นทางจากที่ว่าการอ.คลองหาด ใช้ถนนสายวังใหม่-ไทยอุดม ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร หรือหากมาจากถนนจันทบุรี - สระแก้ว จากสี่แยกคลองหาด ใช้ระยะทางประมาณ 9 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ⁷

สถานการณ์ยาเสพติด

สถานการณ์ยาเสพติดในหมู่บ้านเป้าหมาย พบว่า แม้จะมีการใช้มาตรการเข้มงวดจัดยาเสพติด บริเวณ จ.สระแก้ว เพียงใด ก็เป็นเพียงการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดได้ในระยะหนึ่งเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันยังคงมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างต่อเนื่องเนื่องจากลักษณะของหมู่บ้านเป้าหมาย ที่อยู่ใน อ.ตาพระยา อ.โคกสูง และ อ.คลองหาด ใน จ.สระแก้ว มีลักษณะพื้นที่ที่เชื่อมติดต่อกับแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ มีป่าละเมาะเป็นแนวยาว ทำให้เกิดช่องว่างบริเวณรอยต่อระหว่างพรมแดน ทำง่ายต่อการลักลอบขนยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยของประเทศเพื่อนบ้าน และประชาชนคนไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ส่วนแยก 1 ก็ได้มีมาตรการในการจัดการปราบปรามผู้กระทำความผิดดังกล่าว โดยมีการร่วมมือกับส่วนราชการในพื้นที่ จนทำให้ขบวนการผู้ค้าผู้เสพในหมู่บ้านเป้าหมายลดลง แต่ทั้งนี้ ก็ยังเกิดปัญหาของกลุ่มผู้ค้าที่แฝงตัวในหมู่บ้านในลักษณะของผู้มีอิทธิพล จนสามารถหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่รัฐได้เสมอ และยังทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่กล้าที่จะแจ้งเบาะแส ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของขบวนการผู้ค้าผู้เสพในหมู่บ้านเป้าหมาย และจากลักษณะพื้นที่ที่มีแนวชายแดนระหว่างไทย - กัมพูชาที่กว้างและยาว จึงทำให้ผู้เสพที่ถูกกีดกันจากฝั่งไทย ลักลอบข้ามไปซื้อ และเสพยาเสพติดจากทางด้านฝั่งกัมพูชาแทน ซึ่งจากสถิติการจับกุมยาเสพติด ในเดือน ตุลาคม พ.ศ.2560 ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายใน 3 อำเภอ สามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้⁸

หน่วย	จำนวน (ครั้ง)	ประเภทยาเสพติด					ผู้ต้องหา (คน)			
		ยาบ้า (เม็ด)	ไอซ์ (กรัม)	กัญชา (กรัม)	ยาอี (กรัม)	เคตามีน (กรัม)	ไทย	กัมพูชา	อื่นๆ	รวม
ตาพระยา	14	468	-	0.27	-	-	18	1	-	19
โคกสูง	1	649	-	-	-	-	1	-	-	1
คลองหาด	15	326	0.21	19.27	-	-	26	2	-	28
รวม	30	1,443	0.21	19.54	=	=	45	3	=	48

และจากการสำรวจของชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) ชุดรับผิดชอบ/การฝึกอบรม/จัดตั้งราษฎรอาสาป้องกันภัยยาเสพติด ในเดือน ตุลาคม พ.ศ.2560 ถึง พฤษภาคม พ.ศ.2561 พบว่ายังมีผู้ค้า ผู้เสพ และผู้เสพขั้นยังไม่ถึงกับติดในหมู่บ้านเป้าหมาย ดังตารางต่อไปนี้

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	ผู้ค้า (คน)	ผู้เสพ (คน)	ผู้เสพยาไม่ถึง ขั้นติด(คน)	รวม
ปางกลาง	2	ตาพระยา	-	1	1	2
ดอนไร่ฝ้าย	2	โคกสูง	-	-	1	1
โนนสูง	2	โคกหมากมุ่ม	-	1	-	1
พรหมนิมิตร	8	ไทยอุดม	3	3	-	6
บ้านภูหีบ	5	ไทยอุดม	-	7	-	7

ซึ่งจากการสำรวจดังกล่าว พบว่าสถานการณ์ยาเสพติดในหมู่บ้านเป้าหมาย ยังคงอยู่ในความควบคุมของ กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 ที่ยังคงดำเนินการตามเป้าหมาย เพื่อให้ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา ใน จ.สระแก้ว ลดลงอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกอง อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 ส่วนแยก 1

ท่ามกลางปัญหายาเสพติดบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา เขตพื้นที่ จ.สระแก้ว ที่ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงถือว่าเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ ที่ยังส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม และเชื่อมโยงไปถึงอาชญากรรมประเภทอื่นๆ ทั้งการค้ามนุษย์ และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ อันเป็นปัญหาที่กระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของประเทศชาติเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นที่ทุกภาคส่วนต้องมีการประสานความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไปจากประเทศไทย ทาง กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 จึงได้มีการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทานที่ว่า การเอาชนะปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้อย่างถาวรต้องยึดหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” และ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ตาม “โครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน” เพื่อให้ปัญหายาเสพติดดังกล่าวหมดไป โดยในปี พ.ศ. 2560 ทาง กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 ได้มีมาตรการในการปราบปรามปัญหายาเสพติดโดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของ กอ.รมน. ให้มีความเข้มแข็งเพียงพอสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพคนและจัดตั้งแกนนำหมู่บ้าน/ชุมชนในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล
3. เพื่อพัฒนาและจัดตั้งระบบการเฝ้าระวังหมู่บ้าน/ชุมชน ป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่

4. เพื่อจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
5. เพื่อพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายให้สามารถเข้ารับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

โดยมีวิธีดำเนินงานคือ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายได้ ตระหนักถึงพิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด รวมทั้งให้เกิดกระแสการต่อต้านยาเสพติด ทั้งภายในชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างเป็นเครือข่าย ตลอดจนเสริมสร้างให้ประชาชน คิดเป็น ทำเป็น และเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อให้ชุมชนตามแนว ชายแดนมีความเข้มแข็ง เป็นกำแพงชุมชน และแนวรั้วที่หยั่งย่นของประเทศ ในการสกัด กั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ตอนใน โดยผ่านชุดปฏิบัติการและมีหน้าที่ใน การปฏิบัติงานดังนี้^๒

ชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) รับผิดชอบ การฝึกอบรม/จัดตั้งราษฎรอาสาป้องกันภัย ยาเสพติด จัดตั้งระบบการเฝ้าระวังหมู่บ้าน/ชุมชน สนับสนุนกิจกรรมเยาวชนอุ่นใจได้ ลูกหลานกลับคืน สร้างแกนนำมวลชนระดับหมู่บ้าน และขับเคลื่อน/การกำกับการดำเนินการ ตาม 10 ขั้นตอน กองทุนแม่ของแผ่นดิน

ชุดวิทยากรกระบวนการสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนเข้มแข็ง (ชบข.) รับผิดชอบ การสร้างเครือข่ายแกนนำหมู่บ้าน/ชุมชน ระดับตำบล/ระดับอำเภอ การป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดเยาวชนกลุ่มเสี่ยง การจัดตั้งชมรมและเครือข่ายเยาวชน พร้อมทั้งการ ปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการปฏิบัติการข่าวสาร

ชุดวิทยากรกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ชวกม.) รับผิดชอบเป็นวิทยากรชุดพี่เลี้ยง สนับสนุน การขับเคลื่อนกิจกรรมของกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยการให้ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ และพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน เพื่อการจัดตั้งหมู่บ้าน กองทุนแม่ของแผ่นดิน พร้อมทั้งร่วมกับชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) ชุดวิทยากร กระบวนการสร้างเครือข่ายผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง (ชบข.) ในการขับเคลื่อนกองทุน แม่ของแผ่นดิน

แนวทางการปฏิบัติเพื่อให้มีความประสานสอดคล้องในการปฏิบัติการของแต่ละชุดมี รายละเอียด ดังนี้

1. ชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) มีหน้าที่ เตรียมชุมชน/ต้องรู้ข้อมูลทุกเรื่องใน หมู่บ้าน/ชุมชน (จัดทำ IPBN) ฝึกราษฎรอาสาป้องกันยาเสพติด(รสปส.)/จัดตั้งมวลชน/ แกนนำ/แหล่งข่าว นำผู้เสพ/กลุ่มเสี่ยงบำบัดในขั้นต้น แนะนำการดำเนินงานตาม 10 ขั้นตอนของกองทุนแม่ของแผ่นดิน และประเมิน/กำกับกำกับการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้าน/ชุมชน
2. ชุดวิทยากรกระบวนการสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนเข้มแข็ง (ชบข.) มีหน้าที่ ประสาน ข้อมูลจากชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน จัดตั้งเครือข่ายผู้นำระดับตำบล และอำเภอ จัดตั้ง เครือข่ายเยาวชนระดับตำบลและอำเภอ และเป็นพี่เลี้ยงให้เครือข่ายขับเคลื่อนกิจกรรม ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
3. ชุดวิทยากรกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ชวกม.) มีหน้าที่ ประสานข้อมูลจาก ชุดพัฒนา สัมพันธ์มวลชน และชุดวิทยากรกระบวนการสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนเข้มแข็งส่งเสริม ให้เป็นกองทุนแม่ของแผ่นดิน และสนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนกิจกรรมในหมู่บ้าน กองทุนแม่ของแผ่นดิน

ทั้งนี้ทุกโครงการดังกล่าว ยังมีเป้าหมายหลักเดียวกัน คือ¹¹

1. ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งผู้ใหญ่และเยาวชน มีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึก มีความรู้ความ เข้าใจในขั้นตอนและวิธีการแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกระบบ สามารถเป็นผู้นำที่ ขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคนใน หมู่บ้าน/ชุมชน สามารถรวมพลังภาคประชาชน เข้ามาขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ในการ แก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ พระราชทานตาม “โครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน”
2. หมู่บ้าน/ชุมชน สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยชุมชนอย่างสันติวิธีและมี ความยั่งยืน ก่อให้เกิดเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ปลอดภัยจากยาเสพติด
3. การสนับสนุนงานด้านการข่าวของมวลชนที่ผ่านการฝึกอบรม นำไปสู่การสกัดกั้น/ จับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด

ผลของการดำเนินงาน

การดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของ กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 สามารถแยกออกได้เป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และความสามารถในการพึ่งพา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน จากการศึกษาพบว่า ประชาชนทั้ง 5 หมู่บ้าน ใน 3 ตำบล ให้ความร่วมมือกับชุดปฏิบัติการในพื้นที่เป็นอย่างดี โดยก่อนที่ชุดปฏิบัติการ จะเข้าไปทำงานในพื้นที่ ได้มีการประสานงานกับกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเบื้องต้น และมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุดปฏิบัติการ โดยใช้กลยุทธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกับการส่งเสริมพัฒนาฝีมืออาชีพขั้นพื้นฐาน ให้แก่ชาวบ้าน ชาวบ้านจึงมีความไว้วางใจและมั่นใจต่อชุดปฏิบัติการในระดับสูง และเต็มใจ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นยังมีกลุ่มที่มีผลประโยชน์ในพื้นที่ (กลุ่มส่วนน้อย) ซึ่งมีธุรกิจการค้าหรืออาจจะมีการค้ายาเสพติดรวมอยู่ด้วย มักจะไม่ให้ความร่วมมือ และกล่าวถึงชุดปฏิบัติการในทางที่ไม่ดี ซึ่งคนกลุ่มนี้ หากไม่ถูกผู้ใหญ่บ้าน บังคับ หรือไม่เกรงใจผู้ใหญ่บ้านแล้ว ก็จะไม่ให้ความร่วมมือ และต่อต้านการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ด้วย

ด้านการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และความสามารถในการพึ่งพาตนเอง จากการศึกษา พบว่า การที่ชุดปฏิบัติการเข้าไปช่วยฝึกอาชีพ หรือให้ความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ ตลอดจน แจกจ่ายเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น ทำให้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ตามปกติของชาวบ้านดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ในลักษณะพอเพียง ไม่เห็นแก่ประโยชน์ฉาบฉวย โดยคิดเพียงจะ ได้เงินมาด้วยวิธีผิดกฎหมายเพื่อใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเลียนแบบละครโทรทัศน์ หรือสื่อต่าง ๆ จึง กล่าวได้ว่าการดำเนินงานของชุดปฏิบัติการ ช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ชาวบ้าน ทำให้พวกเขาตระหนักถึงการดำเนินชีวิตที่มั่นคงเมื่อไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และมีจิตสำนึกร่วม ในการต่อต้านยาเสพติดด้วยตนเองในที่สุด

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของชุดปฏิบัติการในหมู่บ้านเป้าหมายจัดตั้ง หมู่บ้านปลอดยาเสพติด

จากการศึกษาผลการดำเนินงานของชุดปฏิบัติการในหมู่บ้านเป้าหมายจัดตั้งหมู่บ้านปลอด ยาเสพติด พบว่ามีปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ได้แก่

1. ปัจจัยภายในชุมชน

- การที่ประชาชนรู้สึกผูกพันต่อชุดปฏิบัติการ โดยมีความเชื่อถือเป็นพื้นฐานว่าเป็นภาครัฐที่เข้าไปรักษาความปลอดภัย ให้ความรู้ ฝึกอาชีพ แจกจ่ายสิ่งของจำเป็น และเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน

- การที่ประชาชนมีเอกลักษณ์พื้นฐาน เกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นเงื่อนไขที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางสังคมในชุมชนให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน และช่วยเป็นหูเป็นตาคอยดูแลซึ่งกันและกัน เป็นเสมือนเกราะป้องกันสิ่งเลวร้ายใด ๆ มิให้สามารถเข้าไปสร้างความเดือดร้อนให้แก่ส่วนรวมได้

- การที่ชุมชนรับรู้ว่าการเป็นหมู่บ้านปลอดภัยเสถียร คือ ความภาคภูมิใจของส่วนรวม

- การที่วิถีชุมชนส่วนใหญ่ ให้ความสนใจด้านการเมือง ประชาชนมีท่าทีที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความขัดแย้งภายในชุมชนต่ำ ชาวบ้านมีความสำนึกด้านกฎหมายในระดับที่ดี เช่น รู้ว่าทำอะไรที่ผิดกฎหมายและมีกฎหมายของหมู่บ้าน รวมถึงการมีระบบเวรสายตรวจภายในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นระบบการรักษาความปลอดภัยส่วนรวม

- การที่ผู้นำชุมชน คือ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งพระภิกษุร่วมกันแสดงบทบาทสำคัญในการชักจูงให้ประชาชนตระหนักถึงอันตรายของยาเสพติด

จากปัจจัยภายในที่กล่าวมา จึงเป็นเงื่อนไขที่ทำให้การดำเนินงานของชุดปฏิบัติการประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ทำให้สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัย และผลกระทบของยาเสพติด รวมทั้งสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติดขึ้น ทั้งภายในชุมชนและระหว่างชุมชน อย่างเป็นเครือข่าย ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. ปัจจัยภายนอกชุมชน

การที่หมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 5 หมู่บ้าน แห่งมีระบบโครงสร้างพื้นฐานพร้อม เช่น ถนน คอนกรีตระบบประปา ไฟฟ้าใช้ในหมู่บ้าน มีโทรศัพท์สาธารณะ มีหอกระจายข่าว ศาลาประชาคม และมีรถประจำทางภายในหมู่บ้าน ทำให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ รวมทั้งสามารถเดินทางติดต่อกับโลกภายนอกได้สะดวก เป็นเงื่อนไขสำคัญทำให้ประชาชนได้รับรู้ความเป็นไปจากโลกภายนอก โดยเฉพาะสถานการณ์ความรุนแรงของยาเสพติดจากสื่อต่าง ๆ จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญ ซึ่งทำให้การดำเนินงานของชุดปฏิบัติการประสบความสำเร็จในการพัฒนา

ประชาชนให้รู้จัก คิดเป็น ทำเป็น และเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชน ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุปผลการศึกษา

1. สภาพพื้นที่และลักษณะสังคมจิตวิทยาของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย ถือว่าเป็นหมู่บ้านที่มีลักษณะของพื้นที่เป็นชายแดนติดต่อกันระหว่างไทยกับกัมพูชา ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบป่าโปร่ง มีทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ และพื้นที่ทำกินอุดมสมบูรณ์ ประชากรส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำนา ทำสวน ปลูกผัก และรับจ้าง ซึ่งทั้ง 5 หมู่บ้านเป้าหมายเป็นหมู่บ้านที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม ทำให้สามารถรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ และติดต่อกับภายนอกได้สะดวก จึงเป็นหมู่บ้านเป้าหมายที่ให้ความร่วมมือและมีความผูกพันกับชุดปฏิบัติการอย่างยิ่ง โดยมีความเชื่อเป็นพื้นฐานว่าการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการ คือ การช่วยรักษาความปลอดภัย การเผยแพร่ความรู้ ช่วยฝึกอาชีพ ช่วยเหลือด้านสิ่งของจำเป็น และร่วมกิจกรรมในชุมชน
2. การดำเนินงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดภัยเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของ กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 พบว่า มีชุดปฏิบัติงานและมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานดังนี้ ชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) รับผิดชอบ การฝึกอบรม/จัดตั้งราษฎรอาสาป้องกันภัยยาเสพติด, จัดตั้งระบบการเฝ้าระวังหมู่บ้าน/ชุมชน, สนับสนุนกิจกรรมเยาวชนอ่อนใจได้ลูกหลานกลับคืน, สร้างแกนนำมวลชนระดับหมู่บ้าน และขับเคลื่อน/การกำกับการดำเนินการตาม 10 ขั้นตอน กองทุนแม่ของแผ่นดิน ชุดวิทยากรกระบวนการสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนเข้มแข็ง (ชขช.) รับผิดชอบ การสร้างเครือข่ายแกนนำหมู่บ้าน/ชุมชน ระดับตำบล/ระดับอำเภอ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเยาวชนกลุ่มเสี่ยง,การจัดตั้งชมรมและเครือข่ายเยาวชน พร้อมทั้งการปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการปฏิบัติการข่าวสาร และชุดวิทยากรกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ชวกม.) รับผิดชอบเป็นวิทยากรชุดพี่เลี้ยง สนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมของกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยให้ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ และพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน เพื่อการจัดตั้งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน พร้อมทั้งร่วมกับชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.), ชุดวิทยากรกระบวนการสร้างเครือข่ายผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง (ชขช.) ในการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยทุกชุดมีเป้าหมายหลักเดียวกันคือ สร้างความเข้มแข็ง สร้างจิตสำนึก ให้กับประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย

เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์พระราชทาน "โครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน"

3. สถานการณ์ยาเสพติด ผลการดำเนินงาน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ของชุดปฏิบัติการในหมู่บ้านเป้าหมายจัดตั้งหมู่บ้านปลอดยาเสพติด พบว่า ด้านสถานการณ์ยาเสพติดในหมู่บ้านเป้าหมาย ภายหลังมีการใช้มาตรการเข้มงวด ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนไทย- กัมพูชา ของทางกอ.รมน.ภาค 1 สย.1 และส่วนราชการในพื้นที่ สถานการณ์ด้านยาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งแม้จะมีการลักลอบเสพยาเสพติด หรือจำหน่ายยาเสพติด อยู่บ้าง แต่ก็มีปริมาณที่ลดลง ซึ่งถือว่ายังอยู่ในความควบคุมได้ในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเขตชายแดน อันเป็นช่องว่างทำให้เกิดการลักลอบและสะดวกต่อการขนยาเสพติด ทำให้จากการสำรวจของชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ขพส.) ในหมู่บ้านเป้าหมายยังคงมีผู้ค้าผู้เสพยาเสพติดอยู่อีกจำนวนหนึ่ง โดยในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2560 มีผู้ค้าผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้านเป้าหมายอยู่อีก 17 คน หากแยกออกเป็นจำนวนผู้ค้าผู้เสพยาเสพติดในแต่ละหมู่บ้าน จะได้เป็นเปอร์เซ็นต์ดังนี้คือ หมู่บ้านปางกลาง หมู่ที่ 2 ต.ตาพระยา อ.ตาพระยา คิดเป็นร้อยละ 13.36 บ้านไร่ดอนฝ้าย หมู่ที่ 2 ต.โคกสูง อ.โคกสูง คิดเป็นร้อยละ 6.68 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 2 ต.โนนหมากมุ่ม อ.โคกสูง คิดเป็นร้อยละ 3.17 บ้านพรหมนิมิต หมู่ที่ 8 และบ้านเขาภูหีบ หมู่ที่ 5 ต.ไทยอุดม อ.คลองหาด คิดเป็นร้อยละ 36 และ 27.02 ตามลำดับ ซึ่งจากการปฏิบัติงานด้านการข่าวสืบทราบ ว่า กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดในหมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 5 แห่ง ยังคงมีความเคลื่อนไหว และพยายามนำยาเสพติดจากฝั่งกัมพูชาเข้ามาจำหน่าย และที่สำคัญพบว่า กลุ่มที่มั่วสุ่มยาเสพติดในปัจจุบัน จะมีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ด้านผลการดำเนินงานพบว่า การดำเนินงานของชุดปฏิบัติการประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัย และผลกระทบของยาเสพติด รวมทั้งสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติดขึ้น ทั้งภายในชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างเป็นเครือข่าย วิธีชีวิตและความเป็นอยู่ตามปกติของชาวบ้านดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ในลักษณะพอเพียงไม่เห็นแก่ประโยชน์ฉาบฉวย สร้างความมั่นใจให้แก่ชาวบ้าน ทาให้พวกเขาตระหนักถึงการดำเนินชีวิตที่มั่นคงเมื่อไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และมีจิตสานึกร่วมในการต่อต้านยาเสพติดด้วยตนเอง ส่วน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานจัดตั้งหมู่บ้านปลอดยาเสพติด ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน คือ การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน การที่วิถีชุมชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจด้านการเมือง ประชาชนมีหน้าที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความขัดแย้งภายในชุมชนต่ำ มีความสานึกด้านกฎหมายในระดับที่ดี การมีความภาคภูมิใจในการเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติด ภาวะผู้นำ ของ

ผู้นำชุมชน ทั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพระภิกษุร่วมกัน ตลอดจนความผูกพันที่มีต่อชุดปฏิบัติการ และปัจจัยภายนอก คือ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานพร้อม เช่น ถนน ระบบประปา ไฟฟ้าใช้ในหมู่บ้าน มีโทรศัพท์สาธารณะ มีหอกระจายข่าว ศาลาประชาคม และมีรถประจำทางภายในหมู่บ้าน ทำให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ สามารถเดินทางติดต่อกับโลกภายนอกได้สะดวก

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า มีปัจจัยที่ทำให้การปฏิบัติงานตามโครงการมีความล่าช้าและต้องใช้เวลาในการทำงานดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องนั่นก็คือ ปัญหาในเรื่องของการขาดความรู้และความเข้าใจของประชาชนในเรื่องของปัญหายาเสพติด ปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของปัญหายาเสพติด และปัญหาการว่างงานและความยากจนของประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย

ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคิดว่า ทาง กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 จึงต้องมีการแก้ไข ปัญหา ซึ่งเป็นเสมือนอุปสรรคในการทำงานให้หมดไป เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัยได้มีแนวทางในการแก้ปัญหาดังนี้ คือ

1. ควรมีการจัดตั้งแหล่งข่าวในหมู่บ้านเป้าหมาย โดยการคัดเลือกบุคคลเข้ามาฝึกอบรมในโครงการปลอดยาเสพติดที่ กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 ซึ่งทาง กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 จะต้องมีการให้ค่าตอบแทนเป็นสิ่งจูงใจให้กับผู้ที่เข้ามาเป็นแหล่งข่าวด้วย
2. ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการคิดและดำเนินโครงการใหม่ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความน่าสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่มากขึ้น
3. ควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของทางราชการอื่นๆ ภายใน จ.สระแก้ว กับทาง กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างประสานสอดคล้องในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง
4. ควรมีการฝึกอบรมด้านการสื่อสารให้กับเจ้าหน้าที่ในแต่ละโครงการที่ทาง กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 จัดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งรู้ทันต่อสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและสังคม

ซึ่งหากแก้ไขปัจจัยที่เกิดขึ้นได้ จะทำให้การดำเนินโครงการของทาง กอ.รมน.ภาค 1 สย.1 บรรลุจุดประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขจัดปัญหายาเสพติดตามแนวชายแดน จ.สระแก้ว ได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ¹ ข้อมูลจากการสำรวจของชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) ชุดรับผิดชอบ/การฝึกอบรม/จัดตั้งราษฎรอาสาป้องกันภัยยาเสพติด. เดือนธันวาคม 2560.
- ² ข้อมูลตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว(เข้าถึงเมื่อ 1 มกราคม 2561) เข้าถึงได้จาก <http://www.thaitambon.com/tambon/270301>.
- ³ ข้อมูลจากการสำรวจของชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) ชุดรับผิดชอบ/การฝึกอบรม/จัดตั้งราษฎรอาสาป้องกันภัยยาเสพติด. เดือนธันวาคม 2560.
- ⁴ ข้อมูลตำบลโคกสูง กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว (เข้าถึงเมื่อ 1 มกราคม 2561) เข้าถึงได้จาก <http://www.thaitambon.com/tambon/270801>.
- ⁵ ข้อมูลจากการสำรวจของชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) ชุดรับผิดชอบ/การฝึกอบรม/จัดตั้งราษฎรอาสาป้องกันภัยยาเสพติด. เดือนธันวาคม 2560.
- ⁶ ข้อมูลตำบลโนนหมากมุ่น กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว(เข้าถึงเมื่อ 1 มกราคม 2561)เข้าถึงได้จาก <http://www.thaitambon.com/tambon/270804>.
- ⁷ ข้อมูลจากการสำรวจของชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชน (ชพส.) ชุดรับผิดชอบ/การฝึกอบรม/จัดตั้งราษฎรอาสาป้องกันภัยยาเสพติด. เดือนธันวาคม 2560.
- ⁸ ข้อมูลตำบลไทยอุดม อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว(เข้าถึงเมื่อ 1 มกราคม 2561) เข้าถึงได้จาก <http://www.thaitambon.com/tambon/270202>.
- ⁹ ข้อมูลประชุมคณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จ. สระแก้ว ครั้งที่ 12/2560 ณ ห้องประชุมบูรพา ชั้น 4 ศาลากลาง จ.สระแก้ว วันพฤหัสบดีที่ 28 ธ.ค.60.
- ¹⁰ ส่วนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศปป.2กอ.รมน. คู่มือการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการในการจัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด. แก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 4, วันที่ 9 สิงหาคม 2560. หน้า 6.
- ¹¹ เรื่องเดียวกัน.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก วรยศ เหลืองสุวรรณ
วัน เดือน ปี เกิด 15 สิงหาคม 2511

ประวัติสำเร็จการศึกษา

ปี พ.ศ. ปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์
ปี พ.ศ. สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประวัติการทำงาน

ปี พ.ศ.2547 – 2549 รองผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 12
รักษาพระองค์
ปี พ.ศ.2549 – 2553 รองเสนาธิการกรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์
ปี พ.ศ.2553 – 2556 ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 12
รักษาพระองค์
ปี พ.ศ.2556 – 2557 ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 12
รักษาพระองค์
ปี พ.ศ.2557 - 2558 เสนาธิการกรมทหารราบที่ 12 รักษาพระองค์

ตำแหน่งปัจจุบัน

ปี พ.ศ.2558 - ปัจจุบัน รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์